

[Dahlgaard.]

søde Forhaabninger er strandet, som de Konservative i Forbindelse med Venstre nærede om, at det var det radikale Venstre, der skulde betale Gildet ved dette Landstingsvalg, men jeg tror, de Herrer gjorde klogere i at indrette sig efter Forholdene i Stedet for at forvanske Resultaterne og at tage de Hensyn dertil, som de alligevel før eller senere kommer til at tage.

Jeg vil haabe, at denne Kendsgerning, at det i Virkeligheden viser sig, at Regeringen ikke har et Flertal af konservative og moderate Vælgere bag sig ved Landstingsvalg, vil formaa at paavirke Regeringens Politik i den kommende Tid, at man vil tage fornødent Hensyn dertil.

Hertil kommer et andet Forhold, jeg gerne vil fremdrage i denne Forbindelse, at det er jo nok saaledes, at mangan Venstrepræsident ligesom har aanded lettere op efter Landstingsvalget; det viste sig dog, at man klarede Skærene, man klarede lige nøjagtig saa meget, at man bevarede Flertallet i Landstinget. Men ser man bort fra dem indenfor Venstre, der tænker saa overfladisk, og gaar til dem, der tænker lidt længere ud i Fremtiden, saa kommer man jo til den Betragtning, som utvivlsomt adskillige Venstremænd ude i Landet ogsaa fører frem, den Betragtning, at den Magt, som de Konservative og Venstre gennem over 20 Aar har bygget op paa Flertallet i Landstinget, denne Magt staaar alligevel for Fald, og om senest 8 Aar saa er alt Haab ude i saa Henseende.

Bevidstheden herom skulde synes — hvis ikke andet kan gøre det — at kunne faa Personligheder indenfor de to Partier til for Alvor at overveje det Forfatnings-spørgsmaal, som dog før eller senere vil blive brændende her i Landet. Forholdet er jo det her i Rigsdagen, hvis Partierne skal tale aabent til hinanden derom, at der er en Følelse indenfor alle Partier af, at Rigsdagens Organisation, Rigsdagens Arbejdsmetoder ofte er skadelig for Sagernes Behandling og er medvirkende til at hindre en sund politisk Udvikling her i Landet.

Mit Partis Formand, det ærede Medlem Hr. P. Munch, gav i Fjor under Finanslovbehandling en Skildring af de Problemer, der her foreligger, Problemer, der mere og mere beskæftiger Politikere indenfor alle Partier, selv om de bedømmes forskelligt. Landstingets Stilling i Forfatningen forflygtiger det politiske Ansvar uden at tilføre det saglige Arbejde et Særpræg forskelligt fra Folketingets. Flere og flere forstaaar, at de økonomiske og erhvervsmæssige Pro-

blemer, der foreligger efter Verdenskrigens Omvæltninger, er af en saadan Art, at de ikke, som de store politiske Spørgsmaal tidligere, kan vente paa aarelange politiske Kampe mellem de to Ting. De økonomisk-politiske og erhvervsmæssige Forhold i den moderne Stat ligger saaledes, at det, der først og fremmest kræves, er den Enhed i Forfatningen, som giver Handlekraft, hvilken Retning det saa i øvrigt er, der har Ledelsen og Flertallet.

Og her tror jeg, vi er ved det, som er Kernen i hele dette Spørgsmaal, Følelsen, som jeg siger, i alle Lejre af, at den bestaaende Organisation af det politiske Arbejde ikke opfylder de Krav, som Opgaverne stiller med Hensyn til Rigsdagens Sammensætning, med Hensyn til Rigsdagens Arbejdsmetoder. Der trænges til gennemgribende Ændringer.

Og saa er det, jeg siger: Er Tidspunktet da ikke inde til, at Partierne kan tale sammen derom? Jeg paakaldte netop i denne Forbindelse de to Regeringspartiers Egoisme: Var det ikke klogere, om de i Stedet for at klamre sig til det Halmstraa, som Landstinget betyder i denne Forbindelse, og som alle ved brister senest om 8 Aar, da i Tide gik ind i en Forhandling med alle Rigsdagens Partier om de Ændringer, som Tiden og Hensynet til det politiske Arbejde kræver? Jeg lagde Mærke til, at det ærede Medlem Hr. Stauning i Gaar gav Udtryk for den samme Opfattelse, og derfor tillader jeg mig ogsaa at spørge den højtærede Statsminister: Er Regeringen rede til at tage Initiativet til en orienterende Forhandling mellem Partierne om hensigtsmæssige Ændringer i Forfatningen og i Formerne for det politiske Arbejde?

Willeisen: Det er jo altid behageligt for den Rigsdag, der skal begynde sit Arbejde, at modtage et Finanslovsforslag, der udviser Overskud. Man kan ikke, synes jeg, undlade at yde Finansministeren en vis Anerkendelse derfor, og der er neppe nogen Grund til at gøre dette Overskud saa problematisk, som f. Eks. det ærede Medlem Hr. Stauning vil gøre det. Thi hvad man end vil mene om den højtærede Finansminister som Politiker, saa kan man ikke nægte, at hans finansielle Betragtninger i Forelæggelsestalen var præget af en vis Nøgternhed, hvilket giver Tillid til Holdbarheden af hans Beregninger.

I samme Forelæggelsestale er der imidlertid efter min Mening mest Grund til at fæste sig ved en Bemærkning om, at Landmandsbanklaanet meget godt kunde